

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi experimental research) เพื่อศึกษาผลของการวางแผนจำหน่ายต่อความสามารถของผู้ดูแล ในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง โดยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ได้รับการวางแผนจำหน่าย กับกลุ่มที่มีการสอนตามกิจวัตร

ลักษณะประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา

เป็นผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่เกิดจากสาเหตุของการอุดตันหรือตีบตันมีอาการอัมพาตครึ่งซีก สภาพของผู้ป่วยรู้สึกตัวรับไว้รักษาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชายและหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ.2543 ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2544

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ที่เกิดจากสาเหตุการอุดตัน มีอาการอัมพาตครึ่งซีก สภาพผู้ป่วยรู้สึกตัวดี รับไว้รักษาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชายและหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน (Yamane, 1970 อ้างตาม ประคอง, 2542) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 สูตรที่ใช้ คือ

$$n = N / (1 + N e^2)$$

โดยที่ n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดของประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อน (ของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากตัวอย่างประชากร) เท่าที่จะยอมรับได้

แทนค่าสูตร $N = 500$ ราย

$$e = .10$$

จากสูตรหา $n = 500 / (1 + (500 \times .1^2)) = 83$ ราย

เนื่องด้วยข้อจำกัดของการวิจัยครั้งนี้ จากพยาธิสภาพของโรคของผู้ป่วยที่มีความหลากหลาย จากสาเหตุของการเกิดโรค อาการที่ไม่คงที่ ประกอบกับระยะเวลาที่ศึกษามีจำกัด จึงใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพียง 60 ราย และใช้เทคนิควิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) กำหนดเกณฑ์ในการเลือก ดังนี้

1. เป็นบุคคลที่รับผิดชอบต่อการดูแลผู้ป่วยโดยตรง โดยเป็นสมาชิกของครอบครัว และบุคคลอื่นโดยไม่นับรวมถึงผู้รับจ้างดูแล ซึ่งมีเวลาในการดูแลผู้ป่วยอย่างสม่ำเสมอมากที่สุด
2. เข้าใจภาษาไทย มีการรับรู้และสื่อความหมายได้
3. ยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษาครั้งนี้

จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา จำนวน 60 ราย ใช้เป็นกลุ่มทดลอง 30 ราย และกลุ่มควบคุม 30 ราย โดยไม่จำกัดเพศ กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มผู้ดูแลได้รับการสอนตามกิจวัตรร่วมกับได้รับการวางแผนจำหน่าย ซึ่งเกิดจากการตกลงร่วมกันในการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนของทีมนสวิทยากร โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดการวางแผนจำหน่าย ส่วนกลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มผู้ดูแลที่ได้รับการสอนตามกิจวัตร วิธีการแบ่งกลุ่มตัวทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการนับลำดับที่ผู้ป่วยเข้ารับการรักษา ให้รายชื่อ 1, 3, 5, ...จนครบ 30 ราย เป็นกลุ่มควบคุม และให้รายชื่อ 2, 4, 6, ...จนครบ 30 รายเป็นกลุ่มทดลอง

การพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยและผู้ดูแล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยและผู้ดูแลทุกราย โดยการแนะนำตัวเองชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการเก็บข้อมูล และระยะเวลาของการวิจัย การเข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้ ในระหว่างการวิจัยหากผู้ป่วยและผู้ดูแลไม่พอใจหรือไม่ต้องการเข้าร่วมในการวิจัย ผู้ป่วยและผู้ดูแลสามารถบอกเลิกได้ โดยมีต้องแจ้งเหตุผล ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ถือเป็นความลับ.

วิธีการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

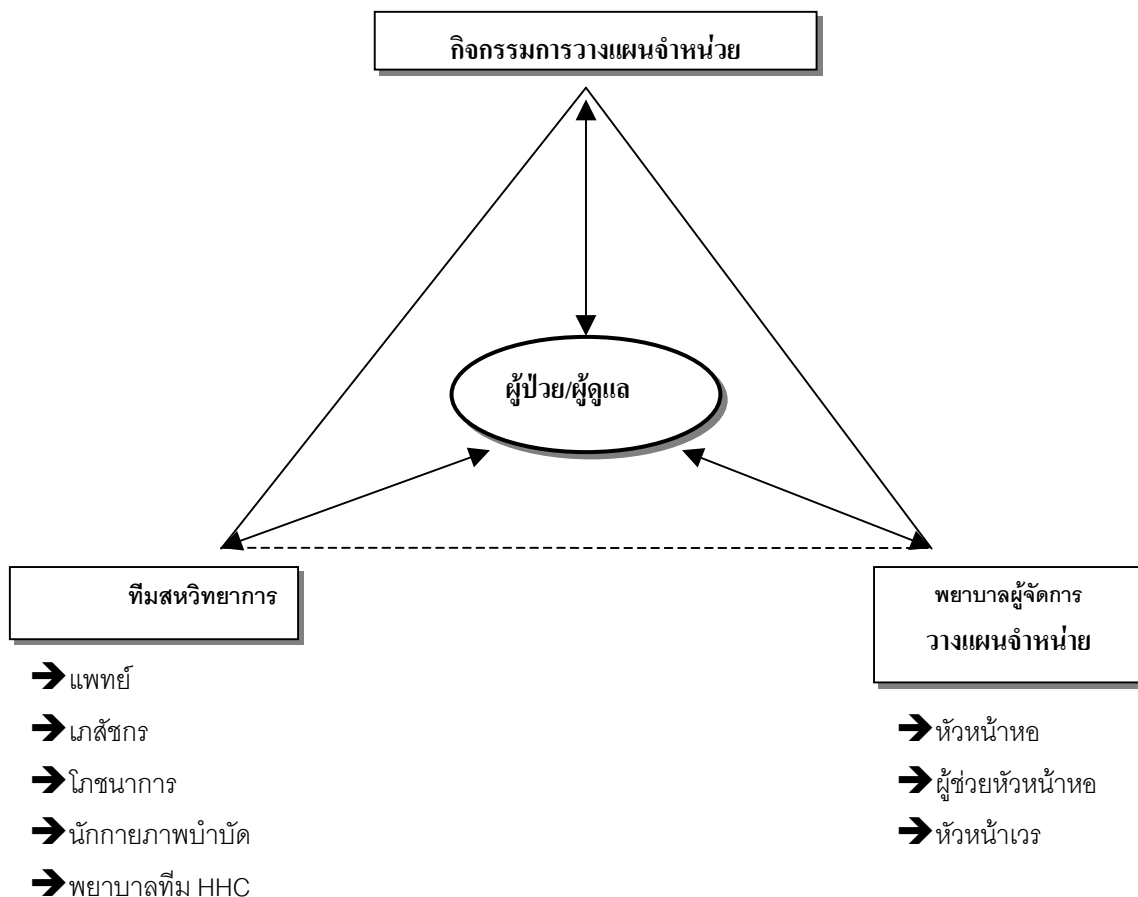
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. แผนการจำหน่ายผู้ป่วย

การวางแผนจำหน่าย เป็นแผนการกำหนดการให้ความรู้และฝึกทักษะของผู้ดูแลในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองเพื่อให้ผู้ดูแลสามารถช่วยเหลือผู้ป่วยในการทำกิจวัตรประจำวัน สามารถป้องกันภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ ช่วยเหลือในการฟื้นฟูสภาพผู้ป่วย รวมทั้งการดูแลด้านจิตใจ ซึ่งนอกจากการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบการทำงานในแผนการจำหน่าย ยังบอกถึง

ลักษณะการประสานงาน ดังรูปแบบโครงสร้างของการวางแผนจำหน่าย และระบบการส่งต่อที่ชัดเจน

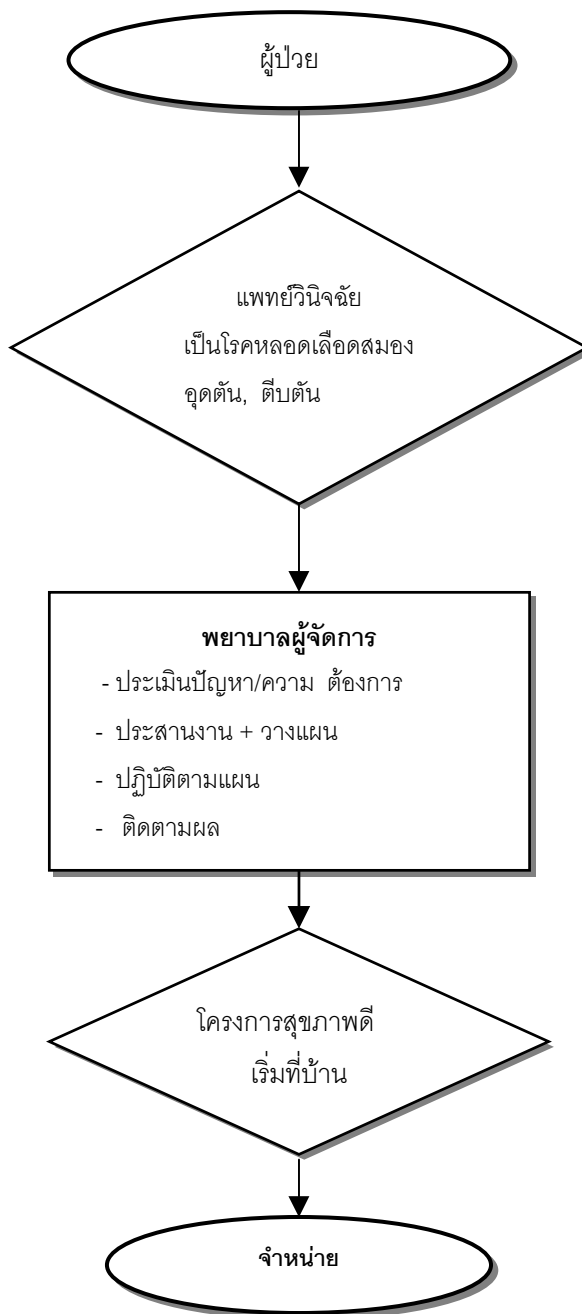
รูปแบบโครงสร้างของการวางแผนจำหน่าย

หมายเหตุ

พยาบาลผู้จัดการประสานกับทีมสหวิทยาการ เพื่อให้เกิดการกระทำกิจกรรมการวางแผนจำหน่ายต่อผู้ป่วย/ผู้ดูแล และพยาบาลผู้จัดการปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนจำหน่าย โดยตรงต่อผู้ป่วย/ผู้ดูแล และทุกคนในทีมสหวิทยากรก็ปฏิบัติต่อผู้ป่วย/ผู้ดูแลเช่นกัน โดยยึดผู้ป่วย/ผู้ดูแลเป็นศูนย์กลาง ผู้ป่วยและผู้ดูแลมีส่วนร่วมในกิจกรรมการวางแผนจำหน่าย

ขั้นตอนการวางแผนจำหน่าย

วิธีปฏิบัติ

1. แพทย์รับผู้ป่วยไว้รับการรักษา เป็นผู้ป่วยทั้งหมดผู้ป่วยอายุกรรมชายและอายุกรรมหญิง และได้รับการวินิจฉัยเป็นโรคหลอดเลือดสมอง ด้วยสาเหตุจากการอุดตันหรือตีบตันเท่านั้น

2. พยาบาลผู้จัดการวางแผนจำหน่าย เป็นผู้ประเมินข้อมูลพื้นฐานสภาพปัญหาของการเจ็บป่วย ความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ป่วย ผู้รับผิดชอบในการดูแล แหล่งประโยชน์ในชุมชน รวมถึงแหล่งสนับสนุนอื่น ๆ เมื่อผู้ป่วยกลับไปอยู่ที่บ้าน

3. ประสานงานร่วมกับทีมสหวิทยาการ โดยประชุมร่วมกันทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น การเยี่ยมตรวจผู้ป่วยพร้อมแพทย์หรือนักกายภาพบำบัด หรือการโทรศัพท์ประสานงานกับพยาบาลเยี่ยมบ้านหรือนักโภชนาการ

4. บุคลากรในทีมสหวิทยาการดำเนินการแผนการรักษาและการจำหน่าย (ดังตารางที่ 1)

5. ติดตามประเมินผล โดยพยาบาลผู้จัดการ / พยาบาลผู้ดูแล ได้เข้าไปเยี่ยมตรวจผู้ป่วย วันต่อวันสอบถามความก้าวหน้าและการปฏิบัติตนว่าถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ถ้าส่วนใดขาด พยาบาลผู้จัดการ / พยาบาลผู้ดูแล ดำเนินการติดต่อประสานงานกับทีมสหวิทยาการ เพื่อเสริมส่วนขาด และถ้าประเด็นใดที่เกี่ยวข้องกับพยาบาลโดยตรง พยาบาลผู้จัดการ/พยาบาลผู้ดูแลจะทำการสอนและฝึกทักษะซ้ำจนผู้ดูแลเข้าใจ และสามารถดูแลผู้ป่วยได้ถูกต้องเหมาะสม

6. แพทย์จำหน่ายผู้ป่วย โดยนัดตรวจที่แผนกผู้ป่วยนอกตามความเหมาะสม

จากวิธีปฏิบัติ สามารถกำหนดกิจกรรมการทำงานของทีมสหวิทยาการ ต่อการวางแผน

จำหน่ายในระยะเวลาพักรักษาตัวในโรงพยาบาล 10 วัน แต่อย่างไรก็ตามสามารถยืดหยุ่นได้ตามสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยและผู้ดูแล ดังตารางกำหนดกิจกรรม

ตารางกิจกรรมการทำงานของทีมสหวิทยาการต่อการวางแผนจำหน่าย ในระยะเวลาพักรักษาตัวในโรงพยาบาล 10 วัน

วันที่ ทีม	1-2	3-4	5-6	7-8	9-10
พยาบาลผู้จัดการ/พยาบาลผู้ดูแล	- ประเมินปัญหา/ความต้องการ - ประสานกับทีมเพื่อกำหนดแผน - ให้การพยาบาลทั่วไป	- ประเมินปัญหา/ความต้องการ - สอน/สาธิตการทำ ความสะอาดร่างกาย - ให้ความรู้เรื่อง	- ประเมินปัญหา/ความต้องการ - สอน/สาธิตการให้ อาหารทางสายยาง/การป้อน กรรทีกินได้	- เตรียมความพร้อมที่บ้าน - กิจกรรมนอกเหนือ	- ประเมินผล - สรุปก่อนจำหน่าย

	- ให้ความรู้เรื่องโรค	โรค (ต่อ)			
แพทย์	- วินิจฉัย (ส่ง CT Brain) - อธิบายเกี่ยวกับโรค และการพยากรณ์โรค	- ให้การรักษา - ส่งปรึกษา PM & R	- ให้การรักษา - ส่งปรึกษา โภชนากร/กรณีให้อาหารทางสายยาง	- ติดตามผล การปรึกษา - ให้การรักษา	- จำหน่าย - ส่ง HHC - Follow up
วันที่ ทีม	1-2	3-4	5-6	7-8	9-10
เภสัชกร แพทย์/นักกายภาพบำบัด	- จ่ายยาตามแผน - อำนวยความสะดวก การเบิกใช้ยา - รับบริการให้คำปรึกษาเรื่องยาแก่ทีม	- ประเมินปัญหา/ความต้องการ - รับประทานตามแบบฟอร์มการปรึกษา - สอนการจัดท่า - สอน/สาธิต Passive active Exercise	- ให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วย/ผู้ดูแล กรณียุ่งยาก/ซับซ้อน - สอน/สาธิตการบริหารข้อ (ต่อ)	- ประเมินผล - ติดตามผล	- สรุปปัญหาและวางแผน เพื่อการเยี่ยมที่บ้าน - สรุปปัญหาและวางแผน เพื่อการเยี่ยมที่บ้าน
โภชนากร	- กำหนดแผนการให้อาหาร เป็นจำนวนพลังงาน/มือ (โดยรับแจ้งจากพยาบาลผู้จัดการ/พยาบาลผู้ดูแล	- จัดให้อาหารตามแผนการรักษา - รับประทานปัญหา - ติดตามไปเยี่ยม ผู้ป่วยตามหอ	- สอน/สาธิตการทำอาหารผสม (กรณีให้อาหารทางสายยาง) โดยมีคู่มือแจก	- ติดตามเยี่ยม - ประเมินผล	- สรุปปัญหาและวางแผน เพื่อการเยี่ยมที่บ้าน
พยาบาลเยี่ยมบ้าน		- รับประทาน (โทรศัพท์แจ้ง)	- เยี่ยมผู้ป่วยที่หอผู้ป่วย - ชักประวัติ ลงแบบฟอร์มการเยี่ยมบ้าน เขียนแผนที่ตามที่อยู่ผู้ป่วยอาศัยอยู่จริง	- ประเมินปัญหาหลังจำหน่าย	- นัดหมายการให้บริการที่บ้าน - ประชุมกับเยี่ยมบ้าน

หมายเหตุ

กิจกรรมการทำงานในแต่ละวันสามารถยืดหยุ่นได้ตามสภาพของผู้ป่วย สำหรับทีมสหวิทยาการ นั้น พยาบาลผู้จัดการ / พยาบาลผู้ดูแล หมายถึงผู้วิจัยเท่านั้น แพทย์ เภสัชกร นักกายภาพบำบัดและ นักโภชนาการ สามารถหมุนเวียนได้ในแต่ละเดือน ฉะนั้นกิจกรรมที่กำหนดในการวางแผนจำหน่าย พยาบาลผู้จัดการ/พยาบาลผู้ดูแลจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง

จะเห็นได้ว่าแผนการจำหน่ายผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ประกอบด้วย การกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของทีมสหวิทยาการ แนวทางปฏิบัติ และรายละเอียดในการสอนผู้ดูแลยึดตามแนวของ ฮิวซี ในรูปแบบเมททอด (M-E-T-H-O-D) ซึ่งต้องให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยา สิ่งแวดล้อมและภาวะเศรษฐกิจของผู้ป่วย การรักษาพยาบาล ภาวะสุขภาพ ระบบการส่งต่อ และ โภชนาการ นอกจากนี้มีคู่มือในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ซึ่งได้ดัดแปลงจากคู่มือที่มีอยู่แล้ว นำมาตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของเนื้อหาภาษาที่ใช้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการพยาบาลและการแพทย์อายุรศาสตร์ จำนวน 3 ท่าน คือ

แพทย์ประจำหน่วยอายุรศาสตร์ 1 ท่าน

แพทย์ประจำหน่วยเวชกรรมฟื้นฟู 1 ท่าน

พยาบาลประจำหน่วยอายุรศาสตร์ 1 ท่าน

หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ประกอบด้วยข้อความที่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง จำนวน 8 ข้อ ในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สภาพทั่วไปของผู้ป่วย ระยะเวลาพักรักษาในโรงพยาบาล การดูแลพิเศษอื่น ๆ และผู้ให้การช่วยเหลือดูแลผู้ป่วย

ส่วนที่ 2 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ประกอบด้วยข้อความที่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง จำนวน 8 ข้อ ในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ประสพการณ์ในการดูแลผู้ป่วยที่ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ประสพการณ์ในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง และสุขภาพของผู้ดูแล

ส่วนที่ 3 แบบบันทึกความสามารถของผู้ดูแลในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยยึดหลัก

ของการวางแผนจำหน่ายร่วมกับความสามารถของผู้ดูแลในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง โดยคำนึงถึงความสามารถของผู้ดูแล 4 ประการ การดูแลกิจวัตรประจำวัน, การป้องกันภาวะแทรกซ้อน, การฟื้นฟูสภาพ และการดูแลทางด้านจิตใจของผู้ป่วย แบบประเมินความสามารถของผู้ดูแล ที่ ผู้วิจัยนำไปสัมภาษณ์ มีจำนวนทั้งหมด 4 ด้าน ด้านการดูแลกิจวัตรประจำวัน จำนวน 13 ข้อ ด้านป้องกันภาวะแทรกซ้อน จำนวน 10 ข้อ ด้านการฟื้นฟูสภาพ จำนวน 5 ข้อ ด้านการดูแลด้านจิตใจ จำนวน 7 ข้อ รวมทั้งหมด 35 ข้อ แบ่งการให้คะแนนเป็น 3 ระดับ คือ

ปฏิบัติทุกครั้ง	เท่ากับ	2 คะแนน
ปฏิบัติบางครั้ง	เท่ากับ	1 คะแนน
ไม่ปฏิบัติ	เท่ากับ	0 คะแนน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. หาความตรงของเครื่องมือ อาศัยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย

แพทย์ประจำหน่วยอายุรศาสตร์	1 ท่าน
พยาบาลประจำหน่วยอายุรศาสตร์	2 ท่าน
อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญการพยาบาลอายุรศาสตร์	2 ท่าน

2. หาความเที่ยงของเครื่องมือ โดยนำเครื่องมือในส่วนที่ 3 เกี่ยวกับความสามารถของผู้ดูแลในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 ราย ซึ่งมีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา ในแผนกอายุรกรรม โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช แล้วหาค่าความเที่ยงจากค่าสัมประสิทธิ์อิซัลฟาของครอนบัค (cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วย ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง และแบบประเมินความสามารถในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการเก็บข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือผ่านคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย ขออนุญาตเก็บข้อมูล และทดสอบเครื่องมือ กับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่รับไว้ในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชายและหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง

2. ภายหลังจากได้รับการอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัยแล้ว ผู้วิจัยจึงเข้าพบหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือในการทำวิจัย

3. ผู้วิจัยเข้าพบหัวหน้าหอผู้ป่วยอายุรกรรมชายและหัวหน้าหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง เพื่อชี้แจงรายละเอียดในการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
4. เลือกผู้ดูแลจากประชากร ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด
5. จัดเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ในกลุ่มควบคุม

- ผู้วิจัยแนะนำตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือในการวิจัย
- บันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ประเมินความสามารถของผู้ดูแลตามแบบบันทึก ประเมินความสามารถ ครั้งที่ 1 ในวันแรก หรือวันที่ 2 ของการรับผู้ป่วยไว้รักษา
- ให้ผู้ดูแลได้รับการสอนตามกิจวัตร
- ประเมินความสามารถของผู้ดูแล ครั้งที่ 2 ก่อนจำหน่าย 1 วัน หรือในวันที่ จำหน่ายผู้ป่วย จากแบบประเมินความสามารถของผู้ดูแลชุดเดียวกันกับครั้งที่ 1

ในกลุ่มทดลอง

- ผู้วิจัยแนะนำตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการวิจัย
- ในวันแรกรับผู้ป่วย ผู้วิจัยเข้าไปสร้างสัมพันธภาพและบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ประเมินความสามารถของผู้ดูแลตามแบบบันทึกประเมินความสามารถของผู้ดูแล
- หลังจากนั้น ในวันที่ 2, 3, 4, 5 ผู้วิจัยได้บริหารจัดการ ติดต่อประสานงาน กับ ทีมสหวิทยาการ เพื่อกำหนดแผนจำหน่าย ตามความต้องการของผู้ป่วยและผู้ดูแลเฉพาะราย และ ปฏิบัติตามแผนการจำหน่าย เพื่อให้ผู้ดูแลสามารถทำกิจวัตรประจำวัน การป้องกันภาวะแทรกซ้อน การฟื้นฟูสภาพ และการดูแลด้านจิตใจ
- ประเมินความสามารถของผู้ดูแล ครั้งที่ 2 ก่อนจำหน่าย 1 วัน หรือวันที่จำหน่ายผู้ป่วย จากแบบประเมินความสามารถของผู้ดูแลชุดเดียวกันกับ ครั้งที่ 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำคะแนนที่ได้จากการประเมินความสามารถของผู้ดูแลก่อนและหลังให้การวางแผนจำหน่าย ทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มาประมวลผลข้อมูลโดยโปรแกรม SPSS For Windows ไปวิเคราะห์ทางสถิติ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแล โดยใช้ความถี่และร้อยละ
2. คำนวณหาส่วนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความสามารถของผู้ดูแล ทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังให้การวางแผนจำหน่าย

3. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถของผู้ดูแล ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการวางแผนจำหน่ายกับกลุ่มที่ได้รับการสอนตามกิจวัตร โดยใช้ independent t - test

4. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถของผู้ดูแล ก่อนและหลังให้การวางแผนจำหน่ายในกลุ่มเดียวกัน โดยใช้ dependent t – test